

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
Eduskunta

HE 241/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Lohjan kaupunki kiittää työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa mahdollisuudesta lausua HE 241/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Hallituksen esityksen perustelut ja valmistelun lähtökohdat sekä taustat ovat yhteiskunnan ja kansalaisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta selkeät ja talouden osalta perustellut. Erityisen tärkeää on kansalaisten sosiaali- ja terveystaloudellisten sekä muiden hallitukseen esitykseen kuuluvien palveluiden takaaminen riittävällä tasolla koko maassa. Merkittävä kysymys muutoksen onnistumisen kannalta on myös ammattitaitoisen työvoiman saanti.

Esityksen henkilöstö- ja tasa-arvovaikutusten arviointi

Henkilöstön siirrot on suunniteltu tehtäväksi pääsääntöisesti liikkeen luovutuksen periaattein. Henkilöstön siirtäminen liikkeen luovutuksella on tarkoin ja selkeästi säännelty lailla ja käytännön osalta on olemassa selkeyttävää oikeuskäytäntöä.

Liikkeen luovutuksen yksityiskohdista ja käytännöistä sovittaessa on tärkeää selvittää nykytilanteen eroja esimerkiksi henkilöstön palvelussuhteen ehdoissa ja mahdollisesti jo ennakoon sopia periaatteet ja aikataulut niiden yhtenäistämiseksi. Vaikka käytännössä koko siirtyvään henkilöstöön sovelletaan jo nyt samoja virka- ja työehtosopimuksia, eroavat kuntien yksityiskohtaiset käytännöt sekä mm. palkkatasot toisistaan. Näiden yhdenmukaistaminen myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien edellyttämällä tavalla edellyttää selkeää suunnitelmaa. Siirtyvät henkilöstön osalta sovellettava ao. lainsäädäntö on yhdenmukainen.

Lohjan kaupunki pitää hyvänä lähtökohtana sitä, että esimerkiksi virkojen ja toimien periaatteista säädetään lainsäädännöllä. Yhdenmukaiset käytännöt edistävät yhdenvertaisuutta sekä yksilöiden (työntekijöiden sekä viranhaltijoiden) kannalta myös oikeusturvaa.

Kunta-alan henkilöstö on hyvin naisvaltainen lukuun ottamatta pelastustoimea. Tämä tosiasia on hyvä huomioida jo hyvinvointialueiden valmistelussa ja niiden perusrakenteiden organisoinnissa.

Tulevien hyvinvointialueiden mahdollisuudesta käyttää alihankkijoita on kirjattu hallitukseen esitykseen oma kohtansa. Henkilöstön tasapuolisen kohtelun näkökulmasta asian nostaminen lainsäädäntöön on selkeyttä tuova asia. Sosiaali- ja terveysalalla on paikoin pulaa osaavasta ja pätevästä henkilöstöstä. Hyvinvointialueiden perustaminen ei saisi johtaa ns. kilpavarusteluun palkkojen tai muiden etuuksien kohdalla. Myös yksityisten palveluntuottajien on toimittava hyvinvointialueiden työtä tukevalla tavalla.

Terveystenhuollon ja sosiaalialan ammattihenkilöstön saatavuudessa on ylipäänsä paikoin merkittäviä haasteita. Erityisesti pätevien sosiaalityöntekijöiden sekä paikoin myös sairaanhoitajien saatavuus on erittäin huonoa. Henkilöstövaikutusten näkökulmasta tämän tilanteen huomioon ottaminen ja mahdollisuuksien mukaan korjaaminen on kriittistä työntekijöiden jaksamisen sekä pysyvyyden näkökulmasta.

Hallituksen esityksen mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu jäisi edelleen kunnille. Lohjan kaupunki pitää tärkeänä tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa. Kiinteä yhteistyö selkiyttää toimijoiden vastuita ja heijastuu myös henkilöstöön.

Erikseen haluamme nostaa esiin esimies- ja johtamistyön merkityksen muutokseen valmistauduttaessa, itse muutostilanteissa sekä sen jälkeen. Hyvä ja tasa-arvoinen esimiestyö tukee henkilöstön jaksamista ja lisää henkilöstön pysyvyyttä. Uusien hyvinvointialueiden organisaatioiden rakentamisessa on syytä kiinnittää huomiota nimenomaan johtamistyöhön ja sen yhdenmukaistamiseen sekä tämän yhdenmukaistamisen suunnitteluun. Yhdenmukainen johtamiskulttuuri sekä johtamisen käytännöt edistävät tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Lohjan kaupunki

Sara Rautiainen
konsernihallinnon johtaja